Англійська як робоча мова: порівняння з Женевою, Гонконгом і Дубаєм

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Женева: франкомовний центр в англомовній галузі

Женева і Сінгапур підходять до мовного питання з протилежних боків. Женева — франкомовне місто в переважно німецькомовній країні, і працює воно в галузі, глобальною мовою якої є англійська. Женевський том показує, що французька залишається основною мовою для 79 % населення кантону. Англійська, основна мова для 12 %, стала другою робочою мовою фінансового центру.[1] Конституція кантону проголошує французьку офіційною мовою.[2] Федеральні закони

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

існують у трьох автентичних мовних версіях, а циркуляри регулятора та рішення судів виходять німецькою, французькою або італійською.

Попри це, англійська дедалі більше проникає у швейцарське право. Редакція Цивільного процесуального кодексу Швейцарії, що набула чинності 1 січня 2025 року, дозволяє кантонам створювати міжнародні комерційні суди та допускати англійську в їхніх провадженнях. З 2021 року Федеральний верховний суд приймає документи англійською у провадженнях про скасування міжнародних арбітражних рішень.[3] Так Швейцарія наближається до позиції, яку Сінгапур посідав від самого початку. Втім, цей рух лише частковий. Швейцарський суд, засідаючи англійською, однаково застосовує Зобов'язальний закон, поняття якого сформувалися німецькою та французькою. Сінгапурський суд працює англійською і застосовує право, яке англійською й задумали.

Порівняння показує і власну перевагу Женеви. Французька пов'язує її з клієнтами у Франції, Бельгії, Люксембурзі, Квебеку, Магрибі та франкомовній Африці, які воліють обговорювати свої справи й підписувати документи рідною мовою. В англійській Сінгапур такого відповідника не має: англійська пов'язує його з усіма загалом і ні з ким зокрема. Аналог женевської французької для Сінгапуру — мандаринська, малайська й тамільська, що єднають його з Китаєм, малайським світом і Південною Індією. Цей другий шар розглядає розділ J.II.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Гонконг: дві офіційні мови та тяжіння китайської

Найближче порівняння в Азії — Гонконг. Як і Сінгапур, він успадкував англійську як мову колоніальної адміністрації та загального права. На відміну від Сінгапуру, переважна більшість його населення має рідною кантонську, а мова суверена — китайська. Ордонанс про офіційні мови (Official Languages Ordinance) 1974 року зробив китайську та англійську офіційними мовами з рівним статусом, але процесуально використовувати китайську в судах стало можливо лише після поправки 1995 року.[4] З 1997 року Основний закон передбачає, що виконавча, законодавча й судова влада «на додаток до китайської мови може використовувати як офіційну також англійську».[5]

Це формулювання промовисте. У Гонконгу англійська — додаткова мова, дозволена поряд із китайською. У Сінгапурі вона робоча мова всіх інституцій, хоча Конституція не надає їй жодного пріоритету. Фінансовий сектор Гонконгу досі працює англійською. Проте суди дедалі частіше розглядають справи китайською, законодавчий орган веде дебати переважно кантонською, а зв'язки з материковим Китаєм ідуть через мандаринську. Клієнтові, який хоче працювати з Китаєм, гонконгська двомовність дає перевагу. Клієнтові, якому потрібен азійський центр, де все працює англійською, природніше обрати Сінгапур.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Дубай: англомовний острів в арабському правопорядку

Дубай пішов третім шляхом. Дубайський міжнародний фінансовий центр (DIFC) створив власні суди Законом Дубая № 12 від 2004 року. Це незалежна англомовна судова система загального права в державі, загальний правопорядок якої належить до континентального права й говорить арабською. 2011 року Закон Дубая № 16 відкрив Суди DIFC для будь-якої місцевої чи міжнародної справи за згодою сторін.[6] Ця модель показує, як високо фінансова галузь цінує англомовне право. Водночас вона показує і свої межі: поза фінансовою вільною зоною право й суди Дубая залишаються арабськими. Сінгапур пропонує те саме англомовне право на всій території, для кожної угоди та в кожному суді.

Рейтинг центрів

У сороковому випуску Індексу глобальних фінансових центрів (Global Financial Centres Index), опублікованому у вересні 2026 року, перше місце посів Нью-Йорк. За ним ідуть Лондон, Гонконг і Сінгапур, Дубай — дев'ятий, Цюрих — десятий, Женева — дванадцята.[7] Рейтинг показує, що англійська не є передумовою для місця на вершині: Шанхай, Токіо, Сеул і Шеньчжень посідають місця з п'ятого по восьме. Проте серед центрів, що змагаються за міжнародні приватні статки та транскордонний бізнес, англомовне право й регулювання належать до спільної інфраструктури — приблизно так само, як часовий пояс. Конкуренцію між цими центрами докладно розглядає розділ K.III.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

У цифрах

Англійська як мова, якою найчастіше розмовляють удома жителі віком від п'яти років: 18,8 % 1990 року, 23,0 % 2000 року, 32,3 % 2010 року, 48,3 % 2020 року і 58,1 % 2025 року. Мандаринська: 35,6 % 2010 року, 26,6 % 2025 року. Китайські діалекти: 4,9 % 2025 року. Частка учнів у школах з англійською мовою навчання: близько 50 % на початку 1960-х, близько 90 % наприкінці 1970-х. Учні з мінімальним рівнем володіння двома мовами за Доповіддю Го (Goh Report) 1978 року: менше ніж 40 %. Singapore Free School відкрилася 1 серпня 1834 року для 46 хлопчиків. Стипендію королеви (Queen's Scholarship) засновано 1885 року. Англійську визначено першою мовою шкільної системи 1987 року. Рух «Говоріть правильною англійською» (Speak Good English Movement) розпочато 29 квітня 2000 року. Слова сінгліш в Оксфордському словнику англійської мови: 19 додано 2016 року і 11 — 2026 року. Офіційних мов за статтею 153A Конституції чотири, малайська — національна мова.[8]

Примітки

1. Див. женевський том, *Genève, place financière internationale*, частина J, розділ III, з посиланням на *Tribune de Genève*, 23 квітня 2026 р., і *20 minutes*, 23 липня 2024 р. (дані OCSTAT). ↩

2. Конституція Республіки і кантону Женева від 14 жовтня 2012 р., ст. 5(1), як цитовано в женевському томі, частина J, розділ III. ↩

3. Ст. 129(2)(b) Цивільного процесуального кодексу Швейцарії, чинна з 1 січня 2025 р., і ст. 77(2bis) Закону про Федеральний верховний суд, чинна з 1 січня 2021 р., як викладено в

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

женевському томі, частина J, розділ I, підрозділ «L'anglais devant les juges suisses». ↩

4. Wikipedia, "Official Languages Ordinance" (дата звернення: листопад 2026 р.): внесено 11 січня 1974 р., чинний з 15 лютого 1974 р.; китайську та англійську "declared official languages with equal status"; "Chinese could not be used procedurally in the courts until an amendment was made in 1995". ↩

5. Basic Law of the Hong Kong Special Administrative Region, ст. 9 ("In addition to the Chinese language, English may also be used as an official language by the executive authorities, legislature and judiciary"), і ст. 8 про збереження загального права, basiclaw.gov.hk (дата звернення: листопад 2026 р.). ↩

6. Wikipedia, "DIFC Courts" (дата звернення: листопад 2026 р.): DIFC Judicial Authority засновано "Dubai Law No.12" від 2004 р., суди почали роботу 2006 р.; "independent English language common law judiciary"; Dubai Law No. (16) of 2011, підписаний 31 жовтня 2011 р., "allowed the DIFC Courts to hear any local or international cases" за згодою сторін. ↩

7. Wikipedia, "Global Financial Centres Index" (дата звернення: листопад 2026 р.): GFCI 40, вересень 2026 р.: Нью-Йорк 1-ше місце (761), Лондон 2-ге (757), Гонконг 3-тє (756), Сінгапур 4-те (755), Шанхай 5-те, Токіо 6-те, Сеул 7-ме, Шеньчжень 8-ме, Дубай 9-те (750), Цюрих 10-те (749), Женева 12-те (747); публікація від 16 вересня 2026 р. ↩

8. Джерела, наведені в примітках вище: Wikipedia, "Languages of Singapore", "Language policy in Singapore", "Education in Singapore", "Raffles Institution", "Queen's Scholarship", "Speak Good English Movement" і "Singlish" (дата звернення для всіх: листопад 2026 р.); Конституція Республіки Сінгапур, ст. 153A. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com